

11. 1. 2024

BUDOUCNOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

*„Silné a slabé stránky zemědělství ve vztahu
k aktualizaci Strategie Ministerstva zemědělství
ČR s výhledem do roku 2030“*

OBSAH

ÚVOD

JAKÉ CHCEME ZEMĚDĚLSTVÍ?

SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY ZEMĚDĚLSTVÍ

ROSTLINNÉ KOMODITY

ŽIVOČIŠNÉ KOMODITY

ZEMĚDĚLSTVÍ V SOUČASNOSTI OVLIVŇUJE:

- Technologický vývoj celého odvětví
- Současná SZP 23-27, blížící se zahájení debaty o nové SZP
- Výrazný nárůst cen energií, zemědělských vstupů, mezd
- Válka Ruska proti Ukrajině
- Biogenní faktory (AMP, hraboš,...)
- Podobné problémy napříč Evropou – viz SRN

JAKÉ CHCEME ZEMĚDĚLSTVÍ:

- Pestré strukturou, velikostí a produkcí
- Moderní, technologicky vybavené
- Propojené aktivně s vědou a výzkumem
- Šetrné k životnímu prostředí
- Precizní
- S důrazem na welfare zvířat
- S podporou ekologického zemědělství s produkcí pro spotřebitele

PROČ AKTUALIZACE STRATEGIE?

- SOUČASNÁ Z ROKU 2016
- VÝZNAMNÉ ZMĚNY PODMÍNEK
- OTEVŘENÁ VEŘEJNÁ DEBATA

ROSTLINNÉ KOMODITY

- OBILOVINY
- OLEJNINY
- CUKROVÁ ŘEPA, CUKR
- CUKROVARNICTVÍ
- BRAMBORY
- CHMEL
- OVOCE A ZELENINA A JEJICH ZPRACOVÁNÍ
- VÍNO A VINOHRADNICTVÍ

OBILOVINY A OLEJNINY

SILNÉ STRÁNKY

- ✓ **Konkurenceschopnost a vysoká rentabilita produkce, výhody z velikosti podniků, vysoká odborná úroveň pěstitelů, vyspělé technologie, menší nároky na objem i kvalitu práce.**
- ✓ **Stabilní poptávka domácího zpracovatelského průmyslu a poptávka na vnějších trzích.**

SLABÉ STRÁNKY

- ✓ **Vysoký podíl odrůd vyšlechtěných pro odlišné klimatické podmínky.**
- ✓ **Silné cenové výkyvy.**
- ✓ **Nedodržování osevních postupů (málo zlepšujících plodin).**

OBILOVINY

SILNÉ STRÁNKY

- ✓ Výrobní i kapitálová koncentrace a vertikální integrace s výkupními organizacemi a sklady.
- ✓ Stabilní poptávka po hlavním produktu – pšeničné mouce.
- ✓ Konkurenceschopná výroba sladu při rostoucí kvalitě.
- ✓ **Jakost domácích krmných směsí.**

SLABÉ STRÁNKY

- ✓ **Nedostatek inovačních aktivit, především pro výrobky s vyšší kvalitou/přidanou hodnotou.**
- ✓ Zvyšování dovozu zpracovaných obilních zrn pro přímou spotřebu.

OLEJNINY

SILNÉ STRÁNKY

- Vysoce koncentrovaný a konsolidovaný průmysl pro potravinářské i nepotravinářské užití produkce.
- **Nadprůměrná produktivita.**
- Stabilní poptávka po rostlinných olejích.

SLABÉ STRÁNKY

- **Vyšší energetická náročnost.**
- Závislost na dovozu roztíratelných a pokrmových tuků.

CUKROVÁ ŘEPA – CUKR

SILNÉ STRÁNKY

- Regionálně vhodné podmínky pěstování.
- Kvalitní technické a technologické vybavení.
- Příznivé dopady na kvalitu půdy a zaměstnanost venkova.**

SLABÉ STRÁNKY

- Omezovaná možnost použití účinných látek v prostředcích na ochranu rostlin.
- Rentabilita vázaná na společnou organizaci trhů /SOT/ a podpory spojené s produkcí cukrové řepy.
- Investičně náročné případné obnovování produkce.**

CUKROVARNICTVÍ

SILNÉ STRÁNKY

- **Konsolidovaný obor.**
- **Technologická úroveň - rostoucí výtěžnost.**
- **Nižší výrobní ztráty.**

SLABÉ STRÁNKY

- **Vyšší výrobní náklady vůči zpracovatelům cukrové třtiny.**

BRAMBORY – KONZUMNÍ, ŠKROBÁRENSKÉ

SILNÉ STRÁNKY

- ✓ Zlepšení rentability a konkurenceschopnosti pěstování škrobářenských brambor.
- ✓ **Tradice, vyspělost a zkušenost pěstitelů.**
- ✓ Prvotní zpracování brambor v řadě podniků, lepší podmínky na trhu.
- ✓ Vhodné klimatické a půdní podmínky.
- ✓ Domácí šlechtění a výzkum brambor.

SLABÉ STRÁNKY

- ✓ Vysoké náklady.
- ✓ Vázanost pěstování škrobářenských brambor na specifické podpory.
- ✓ Klesající poptávka o brambory k přímé spotřebě.
- ✓ Rostoucí dovozy brambor za nižší ceny či podnákladové ceny.
- ✓ **Nedostatečná úroveň skladů brambor a jejich kapacita.**

CHMEL

SILNÉ STRÁNKY

- ✓ Kvalitní certifikovaný chmel s garancí státu.
- ✓ **Vysoká úroveň šlechtění chmele a světově uznávané kvalitní české odrůdy.**
- ✓ Vysoká organizovanost pěstitelů chmele.
- ✓ Příspěvek k zaměstnanosti venkova a k udržování krajinného rázu regionů.

SLABÉ STRÁNKY

- ✓ **Zastaralé technologické vybavení pěstitelů.**
- ✓ Špatná věková struktura porostů a konstrukcí.
- ✓ Nutnost specifických podpor k zachování rentability pěstování.

OVOCE A ZELENINA

SILNÉ STRÁNKY

- Regionálně vhodné klimatické podmínky pro pěstování.
- Zájem domácích spotřebitelů o tuzemskou produkci.
- Rozvoj ekologické a integrované produkce.
- Příspěvek k zaměstnanosti venkova a k udržování krajinného rázu regionů.
- Schopnost zpracování sezónních surovin i při vysoké úrodě.

SLABÉ STRÁNKY

- Odrůdová a věková struktura sadů, vysoké investiční náklady na restrukturalizaci.
- Málo ekologických pěstitelů.
- Nedostatek pracovních sil na sezónní práce.**

VÍNO A VINOHRADNICTVÍ

SILNÉ STRÁNKY

- **Rozvinuté vlastní zpracování a přímý prodej produkce, resp. dlouhodobější smlouvy se zpracovateli.**
- **Zaměstnanost na venkově, zachování krajinného rázu, rozvoj turistiky.**
- **Relativně vysoká úroveň organizovanosti pěstitelů.**
- **Poptávka po domácí produkci.**
- **Odrůdová pestrost.**

SLABÉ STRÁNKY

- **Produkční potenciál (18 tis. ha) je nízký.**
- **Nedostatek finančních zdrojů na pokrytí vysokých investičních nákladů.**
- **Rostoucí ceny vstupů.**
- **Nedostatek pracovní síly.**

ŽIVOČIŠNÉ KOMODITY

MLÉKO

JATEČNÝ SKOT A HOVĚZÍ MASO

DRŮBEŽÍ MASO

VEPŘOVÉ MASO

MLÉKO

SILNÉ STRÁNKY

- **Růst užitkovosti, vyspělé plemenářské služby a činnost chovatelů. Dobrý genetický potenciál.**
- **Převažující velkovýroba s moderními technologiemi.**
- **Udržování kvality půdy a zaměstnanosti venkova.**

SLABÉ STRÁNKY

- **Nízký podíl chovu dojnic s převahou krmivové základny na trvalých travních porostech /TTP/.**
- **Klesající počet dojnic.**
- **Nedostatek kvalifikovaných pracovníků.**
- **Rostoucí cena práce.**

JATEČNÝ SKOT A HOVĚZÍ MASO

SILNÉ STRÁNKY

- Velkovýrobní systémy chovu skotu s využitím výhod z velikosti u řady podniků.
- Provázanost chovu krav bez tržní produkce mléka (KBTPM) na zlepšování životního prostředí.
- Vynikající klimatické a geografické podmínky ČR pro pastevní chov skotu.
- Kvalitní systém plemenářské práce, velmi dobrý zdravotní stav v chovech.**

SLABÉ STRÁNKY

- Ztrátovost vlastního výkrmu skotu, nižší efektivnost zpracovatelského průmyslu.**
- Vysoká závislost odchovu na podporách.
- Menší význam chovu krav bez tržní produkce mléka pro zaměstnanost venkova.

DRŮBEŽÍ MASO

SILNÉ STRÁNKY

- Existence podniků s vysokou koncentrací zvířat bez půdy a s potenciálními výhodami z velikosti.
- Naplňování požadavků na pohodu zvířat.
- Stabilní domácí poptávka.**

SLABÉ STRÁNKY

- Produkce ztrátová u většiny podniků.
- Vyšší rizika negativních dopadů na životní prostředí.
- Vyšší příjmová a nálezová rizika u velkých podniků.**

VEPŘOVÉ MASO

SILNÉ STRÁNKY

- Existence podniků s vysokou koncentrací zvířat bez půdy a s potenciálními výhodami z velikosti.
- Výborná produkce masa na prasnici a kvalitní plemenářská práce.**
- Česká republika se počtem odstavených selat na prasnici vyrovnává nejlepším producentům EU.
- Naplňování požadavků na welfare zvířat.

SLABÉ STRÁNKY

- Horší produktivita práce, vysoké výrobní náklady a neexistence přímých plateb.**
- Značná míra volatility na trzích.
- Nízká míra rentability chovu prasnic a nutnost dovozů selat.
- Vyšší rizika negativních dopadů na životní prostředí.

SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

SILNÉ STRÁNKY

- Know how, tradice, vzdělání.
- Flexibilita a schopnost reagovat na nové výzvy.
- Vysoký produkční potenciál.
- Odvaha investovat a ochota měnit se.
- Významný příspěvek k ochraně životního prostředí.
- Podpora sociální stability venkovských regionů.

SLABÉ STRÁNKY

- Vnímání sektoru společností.
- Nedostatek pracovních sil v kombinaci s generační výměnou.
- Nízká ochota se efektivně sdružovat (vzájemnostní fondy, družstevní zpracování...).
- Nevyvážené síly v rámci řetězce producent – zpracovatel – obchod.
- Nestabilní exportní strategie.
- Klesající objem finančních prostředků (podpory se stále více stávají soubojem národních rozpočtů).

AKTUALIZACE STRATEGIE ZEMĚDĚLSTVÍ

- PRIORITA PRO ROK 2024
- JASNÝ ČASOVÝ RÁMEC ZPRACOVÁNÍ
- VEŘEJNÁ DEBATA NAPŘÍČ SEKTOREM A NNO
- AKCENTACE PRIORIT
- POLITICKÁ SHODA NAPŘÍČ PARLAMENTNÍ POLITICKOU REPREZENTACÍ
- **CÍL: STRATEGIE ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ 2030+**

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Mgr. Marek Výborný, ministr zemědělství

Zdroj fotografií: www.shutterstock.com